

 Nora van Oostrom-Streep

Misdaad en straf

Het is nog niet zo heel lang geleden dat ik een minister en staatssecretaris van Veiligheid en Justitie ervan verdacht onder hun keurige overhemden stiekem een blauw T-shirt te dragen met een grote rode S erop. Gebrand op *crime-fighting* als ze waren, leken ze op Superman die als primaire ambitie had de samenleving te bevrijden van kwalijke uitwassen. Onder hun leiding werd het ministerie van Veiligheid en Justitie de facto een ministerie van Veiligheid, en leken de kernwaarden van de rechtsstaat ondergeschikt te worden gemaakt aan het 'hogere' veiligheidsdoel. Nu is de bedoeling van deze column zeker niet een aanklacht tegen deze tendens (al vind ik deze bijzonder zorgwekkend!), maar wel om te kijken naar de rol van veiligheid en strafrecht in de notariële beroepsuitoefening. En die is best groot (en dan bedoel ik niet apert strafbaar gedrag door de notaris zelf zoals het misbruiken van de kwaliteitsrekening of het meewerken aan faillissementsfraude).

HACKING

We zijn allemaal bekend met de gevaren van abc-transacties en hypotheekfraude en hebben inmiddels via het tuchtrecht ook kennisgemaakt met de risico's van vervalste bankverklaringen en verlopen IE-rechten. We kennen de risico's van de btw-carroussel- en identiteitsfraude, van katvangers, stromannen en vervalste toestemmingsverklaringen. Van te hoge bedragen voor roerende zaken, plof-bv's en bedreiging van testateurs. Heel actueel is

Zijn we meer ondernemer of meer ambtenaar?

het gevaar van hacking en datalekken waarbij het triest is te constateren dat heel veel kantoren nog onbeveiligde websites hebben, terwijl cliënten wel worden uitgenodigd om hun privégegevens (inclusief BSN-nummers!) via de site te versturen. Onvoorstelbaar als je bedenkt dat voor 60 euro een SSL-certificaat kan worden gekocht!

ZWAARTEPUNT

Hoe het ook zij, het strafrecht is overal en aangezien het notariaat zich uitdrukkelijk profileert als poortwachter is het zaak hier niet te lichtvaardig over te denken. Hierbij past echter een principiële stellingname en dan bedoel ik er een van het kaliber 'waartoe zijn wij op aard?'. Ik licht dit graag voor u toe: als wij ons primair zien als poortwachter is het reëel hiertoe geëquipeerd te zijn en moeten we ook eisen dat we toegang krijgen tot signaleringsystemen als Radar. Ook is het reëel dat hier enigerlei tegenprestatie tegenover staat. Aan de andere kant moeten we ons bezinnen op onze rol richting de cliënt. Is het niet de cliënt wiens belang we primair moeten dienen en niet dat van de overheid? Is ons bestaansrecht met name gelegen in het welzijn van de cliënt, dan moeten we veel meer pal staan voor

zaken als geheimhouding en verschoning en minder *eager* zijn om de overheid ter wille te zijn in haar informatiehonger. Hetzelfde geldt voor het adviseren van belastingbesparende constructies, het uit het zicht houden van de UBO (*ultimate beneficial owners*) uit het oogpunt van privacy en ga zo maar door. Goed beschouwd doet zich hier de vraag voor naar het zwaartepunt van ons 'amfibische' karakter: zijn we meer ondernemer of meer ambtenaar?

SPEELVELD

Het probleem is dat niet wij degenen zijn die dit bepalen, maar datzelfde ministerie waarover ik het in het begin had. Het probleem is ook dat we tot nu toe niet met dat ministerie om tafel zijn gegaan om elkaar in de ogen te kijken en deze vraag klip-en-klaar op tafel te leggen. In mijn optiek zou dit wel moeten en zouden we niet bang moeten zijn voor de visie van degenen aan de andere kant van de tafel. Als we duidelijkheid hebben over onze positie in het rechtsbestel weten we ook wat ons speelveld is en wat ons normenkader zou moeten zijn. Dat we hier zelf over moeten nadenken, stelling in moeten nemen en niet alleen toehoorder zouden moeten zijn, lijkt me duidelijk. Inderdaad met het gevaar dat deze visie door de minister niet wordt gedeeld, maar dat risico moeten we nemen. Dostojevski, auteur van *Misdaad en straf*, zei al: '*to go wrong in one's own way is beter than to go right in someone else's*'. ■